

Hembygdsbladet

År 2026
Nr 1

Medlemsblad för Vikingstads Hembygdsförening.
Hemsida: hembygd.se/vikingstad
Kontakt: Rickard Fransson Tel 070 5225256
Ansvarig utgivare: Rickard Fransson

Pris 20 kr
Redaktörer:
Rickard Fransson
Anders Cedergren

Ordföranden har ordet:

Välkommen till år 2026 i Vikingstads Hembygdsförening. Vi tar nya tag och jag hoppas att ni känner att ni är en del av föreningen. Så ska det vara.

Förra årets julmarknad blev väldigt lyckad med ca 30 knallar och många besökare som säkert gjorde flera bra inköp. Loppisen hade många fina julsaker att sälja. Kaffeservering fanns i stora huset.

I år räknar vi med att delta i Östgötadagarna 9-10 maj då vi visar hembygdsgården samt att det finns försäljningar av något slag. Våra populära sommarkaféer startar 7 maj, men innan dess är ni välkomna varje torsdagsförmiddag för prat och fika.

Den 8 mars har vi årsmöte och till dess söker vi några nya ledamöter som är villiga att vara med och styra föreningen. Och så är det ju bra om vi blir några flera medlemmar. Plats finns alltid, och vi erbjuder bl.a. kunskap om bygden och flera aktiviteter såsom utflykter, studiecirkel och även skötsel av hembygdsgården. Jag ser fram emot ett rikt hembygdsår i Vikingstad.

Rickard Fransson

Medlem 2026

Medlemsavgiften är 200 kronor och ska betalas till bankgiro 5589-6591

Betala senast 28 februari.

Vi är nu omkring 200 medlemmar.

Nya medlemmar kan givetvis komma med hela året.

Lämna gärna din e-postadress samt telefonnummer.

Du som är medlem, försök gärna att värva flera medlemmar till oss.

29 november 2025 En välbesökt julmarknad på hembygdsgården. Nästan 30 knallar var på plats för att erbjuda olika varor såsom parfym, bröd, sydda mössor, smidessaker, ägg, grankransar, saft, sylt, keramik, kläder, böcker, motivkort, puzzel, kalvdans, struvor, hamburgare som grillades och varm korv med senap m.m. m.m. Vikingstads Sportklubb sålde chips och bingoletter. Det fanns lotterier med många fina vinster. Skinkan vägde 2312 gram och vinnaren gissade på 2320 gram. I stora huset serverades kaffe med pepparkaka och lussekatt. Även loppisen var välbesökt och Tomten kom med godis till barnen. Gratis glögg och pepparkaka var uppskattat. Vädret var bra med solsken och +7 grader. Tack till alla som arbetat med marknaden och till alla besökare som besökte oss i konkurrens med andra marknader i närheten

Kan du tänka dig att baka bullar och kakor till våra gäster vid våra arrangemang och sommarkafé.
Kontakta Maggan Bendz Tel. 070-667 16 93

Anna Patron och hennes stuga i Gunnorp av Anita Sundgren

I år har det gått tvåhundra år sedan Anna Patron – eller Anna Greta som hon döptes till – föddes i Gunnorp i Vikingstad socken. Än idag finns spåren efter hennes liv kvar i landskapet. I den östra delen av Gunnorps by, på vänster sida en bit uppför backen från Gunnorpskorsningen, ligger de av snöbärsbuskar och vintergröna överväxta resterna av en liten husgrund. Platsen och husgrunden kallas fortfarande Anna Patrons stuga, även om torpets riktiga namn var Skogstorp.

Familjen och uppväxten

Den 29 november 1826 föddes Anna Greta i Grenadjärstorp N:o 67 i Gunnorp, i dag känt som Solbacken. Fadern, Olof Nilsson, var född i Nykil 1792 och tjänstgjorde som grenadjär vid Första Livgrenadjärregementet, Stångebro kompani. Som indelt soldat bar han namnet Olof eller Olaus Patron. Modern, Anna Jonsdotter född 1792, från Adelövs socken i Jönköpings län, hade arbetat som piga innan hon gifte sig med Olof 1821. I husförhörlängderna beskrivs hon som sjuklig, och mycket tyder på att hon levde med psykisk ohälsa. Hon avled 1867, Olof 1875.

Barnaåren och socknen

Familjens tidigaste år var kantad av tragedier. De fyra äldsta barnen – Olaus, Nils Petter och tvillingarna Margareta och Anna Cathrina – dog alla som spädbarn. Dottern Maja Stina föddes 1824, och två år senare kom så Anna Greta. Därefter följde ytterligare tre döttrar – Carolina 1831, Johanna 1834 och Lotta 1838. Den yngsta, lilla Lotta, blev bara fyra månader.

Året då Anna Greta föddes, 1826, kom hela trettiosju barn till världen i Vikingstad socken – tjugo flickor och sexton pojkar. Anna Greta var en av de sista som både föddes och döptes det året. Vid dopet den 3 december stod grannar och vänner till familjen faddrar – drängar och pigor från Gismestad, Gunnorp och Nygård.

Skolgång och undervisning

Om Anna Gretas skolgång finns få uppgifter, men i en av husförhörlängderna står antecknat att hon "läser väl" i bok och i Luthers katekes. Hon har omdömet a för läsning i bok och katekes och ab för förklaring av texterna i katekesen. Det var vanligt att husfadern ansvarade för barnens undervisning. Anna Greta kan också ha fått gå i Mäster Forsmans skola i Boo Mellangård, där fattiga barn från trakten undervisades. Efter 1842 bedrevs undervisningen i sockenstugan norr om kyrkan – den vitputsade tvåvåningsbyggnad som ännu finns kvar. Några uppgifter om konfirmander under de år som skulle vara aktuella för Anna Greta finns inte. I husförhörlängderna noteras dock att hon mottog nattvard 1844, kanske den första.

Flytten till Skogstorp

När Olof lämnade sin tjänst vid regementet 1843 flyttade han, hustrun och döttrarna Anna Greta, Carolina och Johanna till Skogstorp som arrenderades från "Gunnorps Bys samfäldta ägor".

Livet som piga

Anna Gretas liv – ett liv som piga – går att följa genom kyrkoarkiven. Det är en tjugoorig vandring mellan gårdar och torp i länet: • 1844 Hjälsätter, Gismestad – Vikingstad • 1845 Aspetorpet, Röby ägor – Slaka • 1846 Rakereds Rusthåll – Vikingstad • 1849 Unnerstad Westergården – Gammalkil • 1861 Börringe – Älvestad • 1862 Sköldstad Frälse säteri – Vikingstad • 1863 Boo Mellangård – Vikingstad • 1864 Rakereds Storgård – Vikingstad

Tillbaka till Gunnorp och de sista åren

År 1867 flyttade hon tillbaka till Gunnorp och bosatte sig åter i Skogstorp. Samma år avled hennes mor Anna, och det förefaller troligt att hon återvände för att ta hand om sin då 75-åriga far. Anna Greta fann aldrig någon att dela livet med utan förblev ogift och levde troligen ett stillsamt liv i bygden. Utfattig flyttade hon in på Gunnorps fattiggård 1912 – dagens Gunnorp Bäckgård 1 – där hon kom att bo fram till sin död den 12 februari 1923. Samma år som hon lämnade Skogstorp för sista gången ströks torpet ur husförhörlängden.

Systrarna

Alla fyra systrarna, Maja Stina, Anna Greta, Carolina och Johanna närvarade tillsammans med pappa Olof vid bouppteckningen efter Anna Jonsdotter. Maja Stina Den äldsta system har jag tyvärr inte hittat så många spår efter sedan hon lämnat föräldrahemmet. Men hon deltog tillsammans med sin make, torparen Gustaf Carlsson från Wiby Prestgårds ägor, vid sin mors bouppteckning.

System Carolina fick tjänst som piga i Kapperstad Östergård i Gammalkil. Hon gifte sig med Carl Johan Samuelsson i Skränge, Gammalkil. Som änka bodde hon fram till sin död i backstugan Grönlund, Krångestad Pukegård i Gammalkil.

Den yngsta system Johannas liv tog en annan vändning. Tillsammans med sin son Anders Johan emigrerade hon till Nordamerika. Den 21 maj 1886 reste de från Göteborg till Hull med ångfartyget Rollo, fortsatte med tåg till Liverpool och därefter över Atlanten till sitt slutmål, Geneva i Ohio.

Minnet lever kvar

Tvåhundra år har gått sedan Anna Patron kom till världen, men minnet av henne lever kvar genom den gamla husgrunden i Gunnorp. Där stod en gång hennes stuga och där lämnar hennes livs historia fortfarande avtryck i marken.

Efterord Anna Patrons stuga och Anna Gretas liv har i snart femtio år fånglat mig. Hon är min "granne", och i mina tankar framstår hon som en stark och tålmodig kvinna – en sådan som sällan märks, men som arbetar oförtrutet, ofta för låg lön och under svåra förhållanden. Jag har ofta föreställt mig hur hon själv såg ut, hur stugan och trädgården tedde sig. Hade hon kanske höns? forts.

forts. Det här är en sammanställning gjord av en amatör inom släktforskning. Jag har inget släktskap med någon av de personer jag beskriver och är inte ens född i Östergötland. Om några årtal eller platser blivit fel ber jag om ursäkt – arkivens värld är snårig och svårnavigerad.'

Här låg Anna Patrons stuga

Här någonstans bland vintergröna och snöbärsbuskar ligger resterna av Anna Patrons stuga. Foto Anita Sundgren

Skolbild tillhandahållen av Jörgen Nyberg, pojken längst t.h bakre raden.

I höstens studiecirkel i bildidentifiering namngavs många skolbarn. Vi saknar dock många namn samt boendeadresser som vi vill ha hjälp med, på de bilder som finns på Kulturarv Vikingstad. Kent S

Resursgruppen

Hembygdsföreningens Resursgrupp består av 10-tal medlemmar som vill hjälpa till med underhåll av hembygdsgården och vid våra arrangemang såsom nationaldagen och marknader.

Kan du tänka dig att vara med i denna grupp så kontaktar du

Sven-Åke Öberg tel. 076 882 00 82 eller Eva Petersén tel. 073 502 48 61

Ett marknadställt uppe.

Resursgruppen pausar och äter korv.

Kallelse till Årsmöte

Söndag 8 mars kl 17.

Plats: Equmeniakyrkan, Vikingstad

Sedvanliga förhandlingar och val

Videokreatören Angelica Peterson berättar om sin
ödehusforskning.

Vi bjuder på kaffe.

Ev. motioner lämnas till styrelsen senast 7 feb.

Handlingar kommer att finnas för nedladdning från
hemsidan

Se hemsidan www.hembygd.se/vikingstad

Nya medlemmar välkomnas

Välkomna

Styrelsen

Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) lånade under vecka 44 27-30 oktober en lokal av oss. De hade en studie om cykling i mörker. Då ett stort antal cyklister deltog och fick köra på cykelbanan Hasselbacken - Sjögestad bro och sedan berätta om sina upplevelser av cykling i mörker.

Bygdens söner besöker Hembygdsgården.

Den 4 oktober var Lars-Erik Göransson och hans två döttrar på besök i hembygdsgården. Lars-Erik är son till Ivar Göransson som var en av innehavarna till Vikingstads Möbel och Snickerifabrik. De blev guidade av Anita S. och Maggan B. och fick även se ett bildspel om Vikingstad som uppskattades och var igenkännande.

Den 30 oktober hade vi besök från Varberg utav Jörgen Nyberg, 87 år. Han är son till Josef Nyberg som innehade Nybergs affär på grannfastigheten, 1920 - 1947. Huset revs 1975. Han berättade Vikingstadsminnen eller Bankebergs- som byn hette fram till 1927. Vi fick också ta del av några foton från Jörgen. Kent S. samlade berättelser och foton samt förevisade våra bilder. Sonen Henrik var med sin far.

Östgötadagarna på hembygdsgården

9 - 10 maj anordnas Östgötadagarna med över 100 arrangemang över hela Östergötland.

I år ska vi prova att vara med och vi räknar med att erbjuda kaffeservering och guidning av samlingarna och så givetvis öppet loppis.

Hembygdsblad Nr 2 ger mer information.

Vikingstads Hembygdsförening
Returadress Marie Westrin, Gismestad Kalvhagen
583 93 Vikingstad

Aktiviteter i Vikingstads Hembygdsförening

2026

8 mars	Årsmöte
7 maj	Sommarkafé startar
9-10 maj	Östgötadagarna
6 juni	Nationaldagsfirande
12 aug	Byvandring
22 aug	Höstmarknad
5 dec	Julmarknad

Vi är intresserade av äldre
Vikingstadbilder.

Nu har du möjlighet att få hembygdsbladet
digitalt. Vill du ha det så anmäl dig till
marie.westrin@outlook.com

Senaste nytt om våra aktiviteter läser du
enklast på vår hemsida hembygd.se/vikingstad
Se även anslag på vår anslagstavla

Vi finns också på Facebook, sök på Vikingstads Hembygdsförening.

HAR DU IDÉER OM HEMBYGDSFÖRENINGENS VERKSAMHET
SÅ TALA GÄRNA OM DET FÖR STYRELSEN

Aktiviteter utföres i samarbete med

Vi reserverar oss för
eventuella faktafel.

Meddela oss gärna om vad ni vill läsa eller om ni har något som ni vill att flera ska få
läsa. Bilder uppskattas mycket, om vi kan få ta del av dem.
Manusstopp 2026. NR 2 18 april NR 3 18 juli NR 4 17 okt